

Skolplan

Skolplanen är antagen av Barn och utbildningsnämnden 1999-04-22 och av Kommunfullmäktige 1999-06-15

EN SKOLA MED

LUST, GLÄDJE, VÄRME och KREATIVITET

Förord

I detta dokument, Skolplanen, uttrycker vi i Kommunfullmäktige samt Barn och Utbildningsnämnden i Uddevalla kommun vår ambition och vilja med verksamheten i våra förskolor och skolor.

Vår skolplan bygger på det nationella uppdraget som är uttryckt i skollagen och i Läroplaner (Lpfö, Lpf, Lpo). Den uttrycker det vi särskilt vill göra för att bättre kunna uppfylla de övergripande nationella målen. Vårt uppdrag påverkas också av FN:s Barnkonvention och andra viktiga måldokument som vår kommun bestämt. Bland dessa kan vi som exempel nämna Kommunfullmäktiges vision, kommunens miljövilja och Folkhälsoprogrammet.

Planen gäller all verksamhet inom Barn och utbildningsnämndens ansvarsområde. För enheter som UCV och LäroMedia råder speciella förhållanden som gör att tillämpligheten av skolplanen, jämfört med vår huvudsakliga uppgift, kan bli annorlunda. Ändå gäller alltid och naturligtvis skolplanens intentioner.

Skolplanen är ej tidsbestämd, utan gäller till barn och utbildningsnämnden beslutar om revidering.

Kunskap är något som vi inhämtar och utvecklar under hela vårt liv. Vi gör det i olika situationer och på olika platser. Förskolan och skolan är viktiga platser där kunskaper kan växa fördjupas och sättas in i sammanhang. Tillsammans med den kunskap som vi utvecklar på andra håll skapar vi en helhet, det ökar vår bildning. I förskolan och skolan ska vi värdera, kritisera, lösa problem och utveckla kunskaper som vi inhämtar på olika sätt. Den ska ge barn/elever redskap att ta sig an nya utmaningar i olika skeden av livet.

Kunskapen är inget absolut mål som uppnås en gång för alla. Med samhällets och individens utveckling förändras kunskapen – i en process. Den äldre generationen äger inte den enda, eviga kunskapen som kan överföras till våra barn. Även om vi är olika, kan olika eller tänker olika måste vi ha ett gemensamt mål - att vårt kunnande ökar.

För att vi ska nå en kunskapsutveckling måste vi samarbeta. Det krävs att barn/elever, föräldrar, all personal på våra förskolor och skolor och politiskt

förtroendevalda – alla var och en, men också tillsammans gör olika insatser för att vi ska nå målet. I förskolan och skolan är personalens samarbete till för barnens/elevernas skull, men också för sin egen skull. Samarbete är centralt för att man ska lyckas med sitt uppdrag. Samarbete ger styrka!

Vi har valt att formulera vår skolplan i tre områden som vi tycker är särskilt viktiga att koncentrera arbetet på.

- **Se mig för den jag är! - Lita på att jag kan! Ge mig för det, den trygghet jag behöver!**
- om värderingar och förhållningssätt.
- **Utmana mig - med det jag kan klara av! Ge mig för detta, det stöd jag behöver!**
- om lärandet i en stödjande kultur.
- **Låt oss vara med!**
- om inflytande och delaktighet.

För dessa områden har vi sedan formulerat ett uppdrag till förskolans och skolans personal och ledning. Samtidigt ska uppdraget hjälpa barn/elever och föräldrar att se möjligheterna och vad man kan förvänta sig av förskolans och skolans personal, ledning och politiker.

Monica Westlund
Ordförande i Barn och utbildningsnämnden

Se mig för den jag är! - Lita på det jag kan! Ge mig för det, den trygghet jag behöver!

-om värderingar och förhållningssätt:

Det är med våra attityder och värderingar vi förhåller oss till alla människor vi möter, till allt vi gör och tänker. För alla som jobbar i förskolor och skolor innebär arbetet alltid att möta barn, ungdomar, elever som är under utveckling, lärande och växt. Det är ju själva idén med skolan - att vara en förändrande, utvecklande kraft. Det innebär att alla som jobbar med och för skolan har ett mycket stort ansvar. Vi måste alla dela den värdegrund som uttrycks i läroplanen och i FN:s Barnkonvention. Vi måste arbeta med våra egna värderingar inte bara för att dela denna värdegrund utan också för att i vårt agerande visa våra värderingar. Våra värderingar uttrycks inte bara i det vi säger utan minst lika mycket i hur vi säger det, hur vi handlar och gör.

På en god förskola eller skola arbetar man ständigt och medvetet *för* omsorg, omtanke, solidaritet och vänlighet, *mot* alla uttryck av våld, mobbning och andra kränkande beteenden. Man arbetar med och för inlevelse och medkänsla. Det märks att man bryr sig om varandra.

Vi ska ta utgångspunkten i solidariteten med människorna runt omkring oss, här och nu. Solidaritet med världens folk och med kommande generationer. Med djur, natur och det ekologiska systemet.

För att överleva som art på jorden måste vi alla utveckla en ekologisk förståelse. Skolan har här en mycket viktig roll – i alla åldrar och på alla nivåer. Det räcker inte bara att känna till, vi måste också förstå och respektera naturens lagar. En större kunskap och insikt om ekologi och förhållandet mellan människa och natur måste skapas. Undervisningen ska bygga på en helhetssyn där vi människor ingår som en del i det stora ekologiska samspelet.

Viljan och förmågan att stödja och hjälpa varandra gäller för alla, men ansvaret för att så sker ligger naturligtvis på personal och ledare.

Att se till barnets/elevens utveckling och behov och låta det styra verksamheten är grunden. Var och en i vår organisation måste möta barnet/eleven där hon/han befinner sig. Med sikte mot målen för deras kunskapsutveckling måste man utgå från det som redan är lärt. Det handlar om att se positivt på människors olikheter. Att utgå från olikheterna som en möjlighet, inte en svårighet. Det är då man kan vara trygg, bli sedd för den man är, känna att man duger. Barnen/eleverna ska uppmuntras att använda och utveckla sin egen tankeförmåga, sina känslor, sin vilja, sin handlingskraft och sin fantasi.

Uppdrag

All personal ska:

- *tillsammans och återkommande diskutera värdegrundsfrågorna och de förhållningssätt man har.*
- *möta alla sina barn och elever med respekt för den de är.*
- *aktivt delta i arbetet med barnen om värderingsfrågorna, etik och moral.*
- *omedelbart agera mot alla typer av våld och andra kränkande beteenden. I det ligger att motarbeta förolämpande, aggressivt och vulgärt språkbruk. Hemmen ska meddelas om det man gjort och inbjudas till samarbete i det fortsatta arbetet.*

All pedagogisk personal ska:

- *ge barnen/eleverna rikliga tillfällen att samtala om och pröva sin etik och moral. Ska man förstå att bl.a. ta sitt miljöansvar och vara solidarisk och inse det felaktiga i att använda alla typer av våld, mobbning och andra kränkande beteenden.*

Ledningen ska:

- *Rektor ska se till att det i den lokala arbetsplanen anges hur man ska arbeta med värdegrundsfrågor och förhållningssätt, för omsorg, omtanke, närhet och vänlighet.*
- *Områdeschefen ansvarar för att samverkan sker mellan enheter, med föreningar, myndigheter och andra i området i syfte att stimulera och stödja samarbete för barnets/elevens bästa.*

- *Rektor ska se till att det på enheten finns en handlingsplan för hur man ska arbeta mot alla typer av våld, mobbning och andra kränkande beteenden samt att den är känd av all personal. Innehållet i denna plan ska också alla barn/elever samt deras hem vara informerade om.*

Utmana mig - med det jag kan klara av! Ge mig för detta, det stöd jag behöver!

- om lärandet i en stödjande kultur:

Den förändring som är skolans idé kallar vi lärande. Allt som sker i skolan ska syfta till detta lärande. Det vi gör i undervisning eller på andra sätt i förskolor och skolor får sitt värde först när det blir lärt.

Skolan ska vara en tummelplats för barn/elevs livslust, äventyrlust, kreativitet och upptäckarglädje. Här ska finnas möjligheter att botanisera, bygga, experimentera, sjunga, spela, leka, vila, springa, räkna Ju rikare och mer utmanande miljö skolan kan erbjuda, desto bättre möjligheter får eleven att utvecklas. För den skull måste vi utnyttja mer av skolans nära omgivning och efterhand mer av samhället vi lever i. I skolan ska det vara möjligt att lära på många olika sätt och i många olika miljöer.

Som individer behöver barn såväl som äldre elever tycka om sig själva sådana de är, oavsett prestation. Barn/elever som är trygga i sig själva vågar också ge av sig själva. Ett medmänskligt perspektiv på tillvaron blir då möjligt.

Alla som har uppgiften att hjälpa någon att lära, måste först och främst känna dem som ska lära sig. Veta vad de redan kan, vad de behöver, frågar och söker.

Det betyder också att det som görs i förskolor och skolor ska ske på ett sådant sätt att det kan upplevas vara meningsfullt för barnen/eleverna. Det blir meningsfullt om man får använda sina kunskaper. Då man får vara aktiv och skapande och själv kan påverka sitt lärande.

Det betyder också att lärandet i sig måste vara det centrala. Man måste få lära sig hur det går till att lära och vad det betyder att lära sig.

Samarbete är både en viktig kunskap i sig och en väg till att nå ett lärande av den kvalitet vi vill ha. Allas arbete, barnens/elevernas, personalens och ledningens, måste organiseras så att samarbete kan ske. Arbetslaget kring en gemensam grupp barn/elever är därför mycket centralt då det påverkar både barnen/elevernas och personalens lärande.

Med denna syn på lärandet menar vi att det blir lättare att lära, vilket då särskilt gynnar de barn/elever som av någon anledning är i svårigheter.

Alla som arbetar i förskolor och skolor måste vara stödjande i sin grundinställning. Därför kan vi tala om skolan som en stödjande kultur där det är självklart att alla som tilldelas en uppgift också får det stöd som behövs för att

kunna genomföra den. Alla behöver goda utmaningar för att utvecklas. Med "goda" menas att utmaningen är anpassad till de möjligheter den utmanade har att lyckas och att "utmanaren" är beredd att ge sitt stöd. Därför ordnar en god förskola eller skola sin verksamhet och sina resurser så att stöd kan ges på olika sätt och i olika grad. Särdeles viktigt är att de som är i behov av särskilt stöd får den hjälp de behöver.

Kunskaper och färdigheter i att läsa och skriva utgör grunden för merparten av all annan inläring. Därför ska vi särskilt prioritera att **alla** barn tidigt uppnår en god färdighet i att läsa och skriva.

Uppdrag

All personal ska:

- *arbeta med att utveckla demokratifostran och jämställdhet på enheten. I det ligger att ge barn/elever ett stort inflytande i sitt eget lärande.*
- *medverka till att barnens/elevernas kunskapsmål ska kunna nås.*
- *arbeta så att de får en bred kunskap om barnen/eleverna och om vad de kan.*
- *aktivt medverka till att barn/elever får det stöd de behöver.*

All pedagogisk personal ska:

- *arbeta för att arbetssätten är sådana att man möter varje barn och elev utifrån det hon/han redan kan och behöver. För det krävs att det i undervisningen erbjuds och utvecklas en stor variation av olika sätt att lära.*
- *ha ett individanpassat arbetssätt där bl.a. datorer och ny teknik används som ett stöd i undervisningen och för lärandet.*
- *arbeta så att kultur och kulturella intryck kan upplevas och stimuleras i undervisningen och få komma till uttryck i lärandet.*
- *ansvara för att barnens/elevernas kunskapsmål ska kunna nås och de ska för det ha ett utvecklat samarbete för elevernas bästa.*
- *kontinuerligt bedöma varje elevs kunskapsutveckling mot målen. Så snart ett barn/en elev bedöms ha eller få svårt att uppnå målen ska åtgärdsprogram upprättas.*

Ledningen:

- *Rektor ska ordna sina resurser så att barn/elev i behov av särskilt stöd ska få det på ett adekvat och kompetent sätt.*
- *Rektor ska se till att bedömningar av varje elevs kunskapsutveckling mot målen ska ske kontinuerligt. Efter nationella prov samt i slutet av varje termin from. åk. 6 ska bedömningar göras av varje barns/elevs kunskapsutveckling i svenska, svenska som främmande språk, engelska och matematik. Bedömningarna ska innehålla beskrivningar av elevens kunskapsutveckling och viktiga insatser för fortsatt lärande. Dessa bedömningar ska meddelas föräldrarna.*

- *Rektor ska se till att uppnåendet av målen går före uppnåendet av timplanen vilket betyder att barnet/eleven ska kunna få mer tid om så behövs för att nå målen i svenska, svenska som främmande språk, engelska och matematik.*
- *Rektor ansvarar för att skolan i sina arbetsplaner formulerar hur man vill arbeta stödjande för sina barn/elever.*
- *Områdeschefen ansvarar tillsammans med rektorerna i området för att utveckla samarbetet mellan alla personalkategorier i området i syfte att stärka elevvården. En elevvårdsplan ska upprättas för området.*
- *Förvaltningen ska tillsammans med ledarlagen på områdena, skolhälsovården och det Centrala området samt andra instanser utanför Barn och Utbildning, utveckla ett bättre samarbete för barnets/elevens bästa. En plan för elevvårdsarbetet inom nämndens hela ansvarsområde ska utarbetas.*

Låt oss vara med!

- om inflytande och delaktighet:

I goda förskolor och skolor upplever alla att de har en verklig möjlighet att påverka sin situation och de verksamheter man är en del av. Det är lika viktigt att få vara delaktig, att få spela roll, att ha betydelse. Det är viktigt för vår trivsel och för kvalitén i det vi gör. Det är en del i att må bra.

Alla ska kunna uppleva ett sådant inflytande och en sådan delaktighet. Alla barn och elever, all personal och alla ledare, alla föräldrar. Det gäller skolans organisation och styrelse lika väl som i de uppgifter man har att utföra.

Men förskolan och skolan har också uppgiften att utveckla demokrati. Det betyder att man måste ordna så att var och en märker att inflytandet och delaktigheten verkligen höjer kvalitén på det man gör. Inflytandearbete ska aktivt uppmuntras och värdesättas oavsett om det görs av personal eller barn/elever. Man måste uppleva att inflytande och delaktighet är positivt och viktigt, att det är värt något att engagera sig och ta det ansvar som allt inflytande också medför.

Inflytande och delaktighet kan ske på olika sätt och i olika grad från att vara med och bestämma till att bara ha möjlighet att yttra sin mening. I uppgiften att utveckla demokratin ligger att ordna så att alla ges möjlighet att ha inflytande på olika sätt och i olika grad. I utvecklingsuppgiften ligger naturligtvis också att barnens inflytande ska öka och fördjupas ju äldre de blir.

Föräldrars möjlighet att stötta sitt barn genom skoltiden är beroende av vilket inflytande och vilken delaktighet som förskolans och skolans personal och ledning erbjuder. Därför måste dialogen vara öppen och ömsesidigt respektfull mellan föräldrarnas som kan sitt barn och personalen som kan sitt yrke.

Uppdrag

All personal ska:

- *aktivt arbeta för att ge barnen/eleverna och deras föräldrar inflytande och delaktighet i förskolan och skolan.*
- *möta föräldrarna som en viktig resurs i skolarbetet.*

All pedagogisk personal ska:

- *utveckla och pröva arbetssätt som tillåter barn och elever ett ökat inflytande över sitt lärande både i valet av vad lärandet handlar om och hur det går till.*
- *utveckla sätt att utvärdera barnens/elevernas lärande på ett sätt som tillåter barnen/eleverna att medverka både i valet av utvärderingssätt och bedömningen av sitt resultat.*

Ledningen ska:

- *Rektor ansvarar för att det i varje förskolas och skolas arbetsplaner beskrivs hur man vill arbeta för ökat inflytande och ökad delaktighet för både barn/elever, föräldrar och för personal samt att årligen i verksamhetsberättelsen redovisa vad man gjort och bedöma hur man lyckats.*
- *Rektor ska se till att barnen/eleverna är delaktiga i skolans organisation och styrelse.*
- *Rektor ska se till att det på varje skola finns ett fungerande elevråd och att elevrådsarbetet får ett aktivt stöd som en del av barnens/elevernas lärande.*
- *Rektor ska se till att föräldrarna på olika sätt har verkligt inflytande och kan vara delaktiga i skolarbetet.*
- *Förvaltningen ska aktivt stimulera till och stödja nya initiativ för ökat inflytande för barn/elever och föräldrar.*

Efterord

Vår uppgift som politiker är inte bara att ange färdriktningen och uppdraget för våra förskolor och skolor. Vi har också att ge de medel som behövs för att klara av det.

I vår arbete som politiker ska vi därför:

- *fokusera vårt eget intresse på de tre områden som vår skolplan trycker på och återkommande diskutera frågor inom dessa områden. Vi ska aktivt ta del av och delta i analyser av de uppföljningar och utvärderingar som görs.*
- *Vi ska genom kontaktpolitikerrollen ha en nära och ömsesidig kontakt med verksamheten, barn/elever, personal, ledning och föräldrar.*
- *Alla beslut vi tar ska ha en tydlig koppling till skolplanen. Inför besluten ska därför en analys göras där konsekvenser för skolplanens intentioner klargörs. Det är på så sätt mål och medel ska kopplas till varandra.*

För det behöver vi liksom alla som arbetar i våra verksamheter en god uppföljning och utvärdering av det som sker i förhållande till de mål som satts upp.

Med god uppföljning och utvärdering menar vi att den:

- *verkar stödjande i det utvecklingsarbete som görs. All utvärdering oavsett på vilket sätt den sker ska vara till för att stödja barnets/elevens,*

personalens och ledningens, ja hela verksamhetens fortsatta lärande och utveckling.

- *låter alla som är berörda vara delaktiga.*
- *sker systematiskt och på alla nivåer från varje enskilds egen reflektion, till lokal uppföljning och utvärdering i alla arbetslag och på alla enheter samt centralt genom förvaltningsledningens försorg.*
- *alltid innefattar analys av orsak och verkan samt att den leder till att nödvändiga förändringar görs.*
- *dokumenteras både som eget stöd i utvecklingsarbetet och som ett sätt att redovisa sitt arbete, sina resultat och de åtgärder man gör till andra.*

Självklart ska också utvärdering av det barn och elever lär sig, göras och hanteras efter dessa principer.

Uppföljning och utvärdering är ett mycket viktigt utvecklingsinstrument. Om det behövs därför goda kunskaper både lokalt på varje enhet och centralt i kommunen.

Uppföljning och utvärdering sker alltid mot mål. Det viktigt att ha målen klara för sig och att de också kan presenteras för andra. Det är det vi gör i denna skolplan och det är det alla förskolor och skolor gör i sina lokala arbetsplaner. Där formuleras det man vill koncentrera sina krafter på utifrån målen i Läroplaner och skolplanen. Men där ska man också formulera *hur* man ska arbeta för att nå dessa mål. Det kan bara den professionella personalen och ledningen på förskolor och skolor göra.